

När läran saknas

Timo Eskola

Vår tid har kallats lärolös. Den har kallats läroföraktets tid. Både media och vår postmoderna kultur representerar dessa attityder. Den yngre generationens anställda i kyrkan undviker dogmer. Enligt kyrkans forskningscentral innebär kyrkans förkvinnligande att dess grundarbete förskjuts från innehållsliga frågor till människorelationsfrågor. De traditionella lärofrågorna är för många idag ett svärord.

Vi har under det gångna året på många sätt konfronterats med detta problem. De berömda "agnostiska" prästerna i Uleåborg förkunnade att Gud inte finns. I Tomasmässans finska tidskrift konstaterade man att Kristi offer inte behövs. En av Helsingin Sanomats redaktörer ansåg att Kristi himmelfärdas dags berättelser är en dårskap likt en såpopera. Vad går åt vår tid?

Läran rätt, dräkten snett

Det är inte klart vad nutidsmänniskan avser med lära. Någon tänker på bud och en sträng moral, en annan talar om dogmatism när han syftar på låsta positioner i församlingsarbetet. Endast ett fåtal förstår att tala om försoning eller rättfärdiggörelse när de vänder sig mot traditionella lärosatser. Det är skäl att fundera på vad läran och inte minst dess motsats innebär. I luthersk tradition innebär evangeliets lära helt enkelt det som vi som kristna tror. Frälsningsläran betonar att Kristus är människans enda Frälsare. Det fria evangeliets motsats är en lagisk religion. Någon annan motsats finns inte.

Lagiskheten däremot är lätt att definiera. Den hävdar att kristendomens innehåll endast ligger i kärleken d.v.s. i att följa bestämda regler och gärna också i att utföra goda gärningar.

Behövs nåden ännu?

Handen på Bibeln. Är läran om nåden eller Kristi försoningsverk alltså en onödig uppfattning? Är tanken att man i församlingarna godtyckligt får binda människor vid lagiskhetens bojar? Är det dit lärolöshetens förkunnare strävar? Det är uppenbart så att de förnyare, som motsätter sig det dogmatiska, inte har tänkt över vad de säger. De stöder sig nämligen samtidigt både på lära och avsaknad av lära.

Den kristna läran om nåden betyder fortsättningsvis att man inte får underkuva en annan människa genom religiösa handlingar. Ingen får föreskriva en annan bothandlingar eller ge handlingsdirektiv enbart utgående från sin egen fantasi. I församlingen råder frihet och förkunnarens uppgift är att leda anförade människor direkt till Kristus. En av nådens motsatser är andligt våld. Är lä-

Foto från Augsburgs domkyrka: Hilpi Jenu

och den högra handen vet inte längre vad den vänstra gör. Uppenbarligen är konsekvens inte en av den postmoderna tidens dygder, varken i kyrkan eller i samhället.

Hur är det då med förlåtelsen? Till försökningsläran hör ovillkorligt syndernas förlåtelse. Vad skulle ni anse om tanken att inte förlåta? En ny kristen princip? Eller borde man tänka sig att överge nattvardens "dogmatiska" innehåll? Sådana frågor kan ställas i det oändliga. Faktiskt inför varje läropunkt. Lärorna skyddar tron och den kristnes frihet. Att överge dem leder till religiöst kaos.

Det existerar faktiskt sådana som förkunnar lärolöshet. Många har bytt bort Bibeln mot en frisinnad humanism.

ran om nåden en dålig dogm?

Mot religiöst förtryck

Om man nu överger läran, skall man då tänka sig att religiöst förtryck är lika bra som ett befriande budskap? Är det detta som lärolöshetens förkunnare vill? Verkligen inte. I allmänhet motsätter sig samma kritiker religiöst förtryck. Logiken brister

Den dogmatiska traditionen har ersatts av en brokig samling nutidsfilosofer. Och så sitter man mitt bland sina nymodigheter och förundrar sig över att det inte längre finns någon grund för människovärdet, för en sund tro eller för förlåtelsen.